

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 40P/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120203782
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Mária Košťálová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2120203782.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Máriou Košťálovou v právnej veci navrhovateľa - povinného na výživné: F. U., narodený XX.XX.XXXX, t.č. bytom Ústav na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, Dlhé Lúky 1, 919 35 Hrnčiarovce nad Parnou, proti medzičasom plnoletej dcére - oprávnenej na výživné: E. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, ako maloletá zastúpená procesným opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, o zníženie výživného, t a k t o

rozhodol:

- I. Súd návrh na zníženie výživného zamietla.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 12.05.2020 domáhal zníženia výživného na sumu 60,- eur. Svoj návrh odôvodnil tým, že s poberá invalidný dôchodok vo výške 130,- eur, tento dôchodok môže dať na polovicu a maximálne poslať dcére 60,- eur. Z dôchodku si kupuje lieky, ktoré potrebuje na svoj zdravotný stav, hygienu a korešpondenciu. Práca s ohľadom na jeho hendikep nie je, preto nepracuje. Je ochotný platiť na dcéru 50,- eur mesačne tak, ako platí teraz, lebo viac nemá z čoho. Súd vychádzal z toho, že pracuje, ak bola možnosť pracovať, tak vykonával prácu, ak bola táto primeraná jeho zdravotnému stavu.

2. Súd opakovane vyzval navrhovateľa na späťvzatie zjavne nedôvodného návrhu, nakoľko z návrhu nevyplýva podstatná zmena pomerov od posledného rozhodnutia súdu, a to rozsudku sp. zn. 14P/36/2019 zo dňa 25.02.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.05.2020.

3. Navrhovateľ podaním doručeným súdu dňa 20.04.2021 súdu oznámil, že na návrhu trvá. Požiadal o preloženie prípadu na iný okresný súd, z dôvodu, že tunajší súd je voči nemu zaujatý, nakoľko konanie trvá príliš dlho a súd robí prieťahy. Podaním doručeným súdu dňa 13.05.2021 navrhovateľ oznámil, že rád by sa dostavil na pojednávanie, ale nemá na zaplatenie eskorty, nemá na zaplatenie výživného v rozsahu vyššom ako 50,- eur mesačne, ak to tunajší súd nevie pochopiť, žiada o presunutie veci na iný okresný súd, lebo v tom prípade je voči nemu tunajší súd zaujatý. Podaním doručeným súdu dňa 17.08.2021 navrhovateľ požiadal súd o prejednanie veci v jeho neprítomnosti.

4. Súd vo veci rozhodol na pojednávaní v neprítomnosti povinného na výživné, nakoľko tento súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Súd zároveň pojednával v neprítomnosti procesného opatrovníka, nakoľko oprávnená na výživné počas konania nadobudla plnoletosť, čím odpadol dôvod na jej zastúpenie na pojednávaní, a to tak zákonným zástupcom, ako aj procesným opatrovníkom. Oprávnená na výživné na pojednávaní uviedla, že od posledného rozhodnutia súdu by jej mal otec platiť mesačne 90,00 eur a splátku nedoplatku na výživnom 10,00 eur. Od 01/2021 jej platí vždy nižšie sumy

30-60 eur, 3 mesiace nezaplatil vôbec nič. S návrhom na zníženie výživného nesúhlasí. Momentálne študuje vo 4. ročníku na SPŠ v Trnave. Od posledného rozhodnutia súdu jej výdavky stúpili, pribudli náklady na stužkovú, zvýšili sa jej náklady na bežné potreby - hygiena, oblečenie, zdravotníctvo. Má problémy s krvou, chodí častejšie po doktoroch, má zvýšené výdavky na zubára. Všetky náklady, s výnimkou výživného od otca, jej hradí matka. Pomery na strane matky sa nezmenili, matka pracuje v Peugeotte ako živnostník. Nevie uviesť, akú výšku mzdy dosahuje, kontroluje niečo s autami, pracuje za linkou, manuálne. Inú vyživovaciu povinnosť matka nemá. Bývajú v rodinnom dome, ktorý vlastní matkin priateľ, býva s nimi aj jeho vlastný syn. Stále sa venuje ping-pongu, chodí na zápasy. V momentálnej situácii na každý zápas potrebuje AG test, má náklady na špeciálne oblečenie, raketu, tenisky. Poplatky tam neplatí, súťaže prepláca klub, náklady na raketu sú cca 150,00 eur raz ročne, dres stojí cca 20,00 eur, sukňa 30,00 eur, topánky 100,00 eur. Sukňu a dres mení 2-3 krát polročne, topánky raz za pol roka. Má náklady na turnaje - strava, cestovanie, na jeden turnaj cca 20,00 eur. Turnaje bývali každý víkend, teraz z dôvodu pandémie koronavírusu je to menej. Náklady na oblečenie má 50,00 eur mesačne, obuv cca 120,00 eur ročne, hygiena mesačne do 50,00 eur, náklady na zdravotnú starostlivosť odhadnúť nevie. Má náklady najmä na cestovanie a objednávanie u lekárov, čaká sa na výsledky, nevie ako to bude pokračovať. Zubára má na priamu platbu, platí cca 60,00 eur za 2 mesiace. Náklady na stravu odhadnúť nevie. Čo sa týka školy, platila za stužkovú 240,00 eur, obedy neplatí, má náklady na učebnice, ale nevie to presne špecifikovať. Náklady na cestovné má na cestu do školy, na tréningy, na zápasy. Zo V. do Trnavy do školy chodím autobusom, tréningy má v F., tam chodí z K. zo školy, tiež autobusom. Nahráva si na kartu na cestovanie cca 15-20 eur týždenne.

5. Súd vykonal dokazovanie lustráciou navrhovateľa a matky oprávnenej na výživné v Sociálnej poisťovni. Z lustrácie navrhovateľa súd zistil, že navrhovateľ poberá invalidný dôchodok vo výške 267,50 eur, z ktorého je mu zrážaná suma 133,75 eur. Z lustrácie matky oprávnenej na výživné súd zistil, že je samostatne zárobkovo činná osoba s vymeriavacím základom 546,- eur.

6. Rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 32P/12/2018 zo dňa 24.04.2018 súd zmenil rozsudok tunajšieho súdu sp.zn. 11P/9/2015-51 zo dňa 05.05.2015 v časti určenia výživného na oprávnenú na výživné tak, že výživné otca zvýšil zo sumy 30% životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne na sumu 90,- eur mesačne s účinnosťou od 21.02.2018. Súd rozhodnutie odôvodnil tým, že otcovi zanikla vyživovacia povinnosť k staršej dcére, v ÚVTOS poberá príjem 180,- eur mesačne a invalidný dôchodok 240,- eur mesačne. K okolnostiam uvádzaných otcem ako dôvod pre zníženie výživného súd uviedol, že každý má dodržiavať zákony, aby sa nestalo to, čo otcovi, že musel nastúpiť na výkon trestu odňatia slobody. Ak sa tak stane, je to problém otca, ktorý nemôže prenášať na maloleté dieťa v tom smere, že bude žiadať nižšie výživné. Do väzenia sa otec dostal z dôvodu svojho postoja k životu a plneniu si povinností a maloleté dieťa nemôže niesť zodpovednosť a následky za činy otca, ktoré u neho spôsobili to, že je vo výkone trestu odňatia slobody. Ak by otec nebol vo výkone trestu odňatia slobody, mohol by vykonávať prácu, ktorej je v Trnavskom kraji dostatok. Vyživovacia povinnosť otca k maloletej dcére má prednosť pred všetkými ostatnými záväzkami, a to najmä tými, ktoré si na seba zobral, resp. ich vyvolal svojou nezodpovednosťou. Súd vychádzal z toho, že aj pri zohľadnení invalidity otca, keďže tento pracuje vo výkone trestu odňatia slobody, pracoval by aj mimo neho, a teda by dosahoval príjem ako v súčasnosti vo výkone trestu, t.j. 200,- eur, a nie nižší. Po odvolaní otca proti uvedenému rozsudku Krajský súd v Trnave ako odvolací súd uvedený rozsudok potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd neprihliada len na skutočné faktické príjmy povinného rodiča, ktoré dosahuje, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, t.j. z príjmov, ktoré povinný rodič mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania, prax a dopyt na trhu práce. Princíp prednosti potenciality príjmov sa uplatní aj vtedy, ak povinný rodič sa dopustil úmyselného protiprávneho konania majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu prípadne strate jeho príjmov. Skutočnosť, že takýmto protiprávnym konaním sa povinný rodič vzdal objektívnej možnosti platiť primerané výživné nemôže byť na úkor výživou oprávneného dieťaťa. V danom prípade boli splnené podmienky pre analogické uplatnenie § 75 ods. 1 zákona o rodine keď otec sa v dôsledku spáchania trestnej činnosti, za ktorú je aktuálne trestaný, fakticky vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania resp. zárobku. V danom prípade je rovnako nevyhnutné uplatniť aj ust. § 62 ods. 5 zákona o rodine, podľa ktorého má výživné prednosť pred všetkými inými výdavkami rodičov.

7. Rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 14P/36/2019 zo dňa 25.02.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.05.2020, tunajší súd zamietol návrh povinného na výživné na zníženie výživného. Rozsudok

odôvodnil tým, že otec návrhom zo dňa 11.06.2019 žiadal o zníženie výživného na 50 eur mesačne z dôvodu, že odkedy je vo výkone trestu, nie je možné, aby takúto sumu výživného platil. Vo výkone trestu nemá možnosť sumu v takej výške zarobiť. Stále mu preto narastajú dlhy a nechce byť za to trestne stíhaný, nakoľko to nie je jeho chyba. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh na zníženie výživného nebol podaný dôvodne, keď otec nepreukázal, že by od posledného rozhodnutia súdu o výživnom došlo na jeho strane k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodnila aj zmenu rozhodnutia v časti výživného. Otcom uvádzaný dôvod pre zníženie výživného, a síce to, že je v súčasnej dobe vo výkone trestu, súd považuje za dôvod, ktorý vznikol jeho vlastným pričinením. Tým, že bol odsúdený sa vlastnou vinou pripravil o pracovný príjem, ktorý by mal možnosť dosahovať z pracovnej činnosti. Už v dobe posledného rozhodovania súdu o výške výživného bol otec vo výkone trestu odňatia slobody, rovnako bol poberateľom invalidného dôchodku, takže od poslednej úpravy nedošlo k žiadnej zmene pomerov na strane otca.

8. Podľa § 49 ods. 1,3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) (1) Sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. (3) Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

Podľa § 52 ods. 1 CSP Strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti. Podľa § 53 ods. 1 a 3 CSP (1) Námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do siedmich dní, odkedy sa strana dozvedela o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený. Na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. (3) Ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine („ďalej len „ZR“), (1) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. (2) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (4) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. (5) Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ZR (1) Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. (2) Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. (3) Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Navrhovateľ počas konania namietal zaujatosť sudcu, resp. celého súdu, avšak jeho námietky vyplývali výlučne z postupu súdu a jeho rozhodovacej činnosti. Súd preto na námietku zaujatosti v zmysle § 53 ods. 3 CSP neprihliadal a vec nepredložil nadriadenému súdu.

10. Súd z vykonaného dokazovania zistil, že nedošlo k žiadnej zmene pomerov na strane otca - povinného na výživné. Otec uvádzal, že poberá invalidný dôchodok vo výške 130,- eur mesačne. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni však vyplýva, že poberá invalidný dôchodok vo výške 267,50 eur, z ktorého sú mu zrážané zrážky vo výške 133,75 eur. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto skutočnosti, ktorými otec odôvodňoval návrh na zníženie výživného, sa od posledného rozhodnutia súdu

o výživnom (právoplatného 13.05.2020) podstatným spôsobom nezmenili. Otec bol aj v čase posledného rozhodnutia súdu vo výkone trestu odňatia slobody, poberal invalidný dôchodok vo výške 260,70 eur, z ktorého mu zrážali zrážky vo výške 130,35 eur a nebol vo výkone trestu odňatia slobody pracovne zaradený. Predchádzajúce rozhodnutie o výživnom, č.k. 32P/12/2018, právoplatné dňa 30.05.2019, vychádzalo z nasledovných pomerov na strane otca: Otec bol vo výkone trestu odňatia slobody, kde poberal príjem vo výške 180,- eur a invalidný dôchodok vo výške 240,- eur. Súd svoje rozhodnutie o výške výživného odôvodnil tým, že vychádzal z potenciálnych príjmov otca, keď jeho odsúdenie a umiestnenie do výkonu trestu odňatia slobody nemôže ísť na úkor jeho dieťaťa a platenia výživného a zároveň výživné má prednosť pred inými výdavkami otca. Súd v plnom rozsahu odkazuje na predmetné odôvodnenie rozhodnutia, nakoľko situácia na strane otca sa nezmenila, s výnimkou pracovného zaradenia vo výkone trestu odňatia slobody, ktoré však bolo aktuálne v čase rozhodovania o výživnom v roku 2019, nie však už v roku 2020. Pri zohľadnení potenciality príjmov otca pri predchádzajúcom aj tomto rozhodnutí však situácia zostáva nezmenená, keď otec by pri riadnom vedení života mal dostatok pracovných možností zodpovedajúcich jeho vzdelaniu, praxi a zdravotného stavu. Hoci otec má priznanú čiastočnú invaliditu, vo výkone trestu odňatia slobody pracoval a nemožnosť práce ani v poslednom návrhu neodôvodňoval tým, že pracovať nemôže vôbec, ale že s ohľadom na jeho umiestnenie vo výkone trestu odňatia slobody nie je preňho s ohľadom na jeho zdravotný stav vhodná práca.

11. Súd nezistil zmenu pomerov, ktorá by odôvodnila zníženie výživného ani na strane matky či oprávnenej na výživné. Matka oprávnenej na výživné v čase posledného rozhodnutia súdu bola samostatne zárobkovo činnou osobou s príjmom 1.000-1.500,- eur v priemere. Aktuálne je matka tiež samostatne zárobkovo činnou osobou, pracuje v Peugeotte, kde podľa tvrdení oprávnenej na výživné vykonáva kontrolu automobilov. Súd považuje za všeobecne známu skutočnosť, že takýto druh samostatnej zárobkovej činnosti je spojený s pravidelným príjmom zodpovedajúcim mzde zamestnanca, viazaným na odrobenú prácu, pričom nie je predpoklad dosahovania nadpriemerných ziskov z podnikania v rôznych obdobiach. Čo sa týka oprávnenej na výživné, táto v priebehu konania dosiahla plnoletosť, keďže však študuje na strednej škole, nie je schopná sama sa živiť. Došlo k miernemu nárastu jej životných nákladov, súd sa však ich nárastom z dôvodu hospodárnosti konania podrobne nezaoberal, keď nárast životných nákladov nemôže bez zmeny pomerov na strane povinného rodiča viesť k rozhodnutiu o znížení výživného.

12. Nakoľko súd vykonaným dokazovaním zistil, že od posledného rozhodnutia súdu o výživnom nedošlo k zmene pomerov, keď navrhovateľ podal návrh na zníženie výživného bezprostredne po vydaní predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom (1 deň pred nadobudnutím právoplatnosti rozsudku) za nezmenenej situácie na strane povinného, oprávnenej na výživné či jej matky, ktorá má tiež vyživovaciu povinnosť k oprávnenej na výživné, a preto súd návrh povinného na výživné zamietol.

13. O trovách konania rozhodol súd v zmysle ustanovenia § 52 CMP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré môžu účastníci podať do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Trnave. Odvolanie podané rodičmi a procesným opatrovníkom by však nebolo právne účinné, nakoľko sa práva podať odvolanie vzdali po vyhlásení a odôvodnení rozhodnutia do zápisnice súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie.